

56 yıllık bir gelenek: Dr. Nejat F. Eczacıbaşı Tıp Ödülleri

Dr. Suphi Ayvaz

1975'de İstanbul Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. Aynı fakültede 1978'de mikrobiyoloji, 1981'de adli tıp uzmanı oldu. Yurt görevini Gülhane Askeri Tıp Fakültesi'nde tamamladı. 1982 yılında katıldığı Eczacıbaşı Topluluğu'nda "Kamu İlişkileri Danışmanı" ve "Dr. Nejat F. Eczacıbaşı Tıp Ödülleri Bilimsel, Değerlendirme Kurulu Genel Sekreteri" görevlerini sürdürüyor.

Tıp öğrenimi ve uzmanlık eğitimlerimin ardından Dr. Nejat F. Eczacıbaşı'nın kurucusu olduğu topluluğun üyesi olmaktan, profesyonel yaşamımı 1982'den bu yana Eczacıbaşı'nda sürdürmekten onur duyuyorum. Rahmetle andığım Dr. Nejat F. Eczacıbaşı'nın yakın çalışma halkasında bulunmuş olmak, yine kurucusu olduğu Eczacıbaşı Tıp Ödülleri Bilimsel Değerlendirme Kurulu'nun işleyişinde ülkemizin en seçkin bilim insanlarıyla, genel sekreter yardımcısı ve genel sekreter olarak onların eşsiz değerlendirmelerine tanıklık etmek, onur ve mutluluğumu taçlandırıyor.

Eczacıbaşı Tıp Ödülleri'nin kuruluş sürecinde Türk tıbbının anıt hocaları Ord. Prof. Dr. Ekrem Şerif Egeli, Ord. Prof. Dr. Arif İsmet Çetingil, Ord. Prof. Dr. Muhiddin Erel, Prof. Dr. Reşat Garan, Prof. Dr. Sabih Oktay, Prof. Dr. Behiç Onul, Prof. Dr. Zafer Paykoç, Prof. Dr. Necmeddin Polvan ile Eczacıbaşı Topluluğu'nu temsilen Nejat Bey'in yanı sıra Şakir Eczacıbaşı ve Ayhan Suskun yer alıyordu. Ord. Prof. Dr. Ekrem Şerif Egeli ve Ord. Prof. Dr. Arif İsmet Çetingil İstanbul Tıp Fakültesi'nden hocalarımdı. Aramızdan 1980'de ayrılan Ord. Prof. Dr. Ekrem Şerif Egeli ve Prof. Dr. Necmettin Polvan dışında Ord. Prof. Dr. Arif İsmet Çetingil, Ord. Prof. Dr. Muhiddin Erel, Prof. Dr. Reşat Garan, Prof. Dr. Zafer Paykoç, Prof. Dr. Behiç Onul, Prof. Dr. Sabih Oktay'ın kuruldaki değerlen-

dirme tartışmaları çoğu zaman bir tıp şölenine eşdeğerti. Bunları genç bir tıp mensubu olarak izlemekse, kelimenin tam manasıyla olağanüstü bir şans ve ayrıcalıktı. 34 yıllık unutulmaz katkılarına, 1993'de Bilimsel Değerlendirme Kurulu Başkanı olarak veda eden Prof. Dr. Sabih Oktay Hoca'mız, kurucu üyeler üstüne anılarını, 1999'da ödüllerimizin 40. yılında hazırladığımız belgeselin "Türk Tıbbının Anıt Hocaları..." bölümünde şu satırlarla paylaştı:

Türk Tıbbının Anıt Hocaları...

Kurul Başkanı Ord. Prof. Dr. Ekrem Şerif Egeli, İstanbul Tıp Fakültesi'ndeki hocalarımdan biriydi. Zeki, çalışkan, iyi bir klinisyendi. Rektörlüğü sırasında iyi bir yönetici de olduğunu göstermişti. Yurdumuzun şöhretli hekimlerinden biriydi. Kurulda, iyice inceleme fırsatı bulamadığı konuları bile bir anda kavrar ve son söz daima onun olurdu. Ord. Prof. Dr. Tevfik Sağlam ekolünün son izleyicisi olan Egeli'den çok şey öğrendim. Onu saygıyla anıyorum.

Ord. Prof. Dr. Arif İsmet Çetingil de hocamdı. Güleç ve aydınlık yüzü, alçak tonlu yumuşak sesi, dostça davranışlarıyla Kurul'un en çok sevilen üyesiydi. Geniş tıp bilgisi yanında, korkunç bir belleği vardı. Tıp dergilerinde yıllarca önce okuduğu yazıları bile ayrıntılarıyla anımsar, öğrencilerinin çoğunu bütün özellikleriyle bildi. Fakültenin son sınıfındayken, iç hastalıkları sınavında

Ord. Prof. Dr. Frank'ın bana sorduğu soruları, elli yılı aşkın süre sonra eksiksiz hatırlaması, şaşkınlık verici değil miydi? Oysa o soruları ben bile unutmuştum.

Hijyen hocamız Ord. Prof. Dr. Muhiddin Erel de, Değerlendirme Kurulu'nun "olmazsa olmaz" nitelikteki kişilerindendi. Tatlı dilli, hoş görülüydü. Tartışılan konular çok kez onun ilgi ve bilgi alanının dışına taşsa da, o hemen konuyu kavrar ve en doğru seçeneğin paraleline girerdi. Klasik batı müziğine Erel'in büyük ilgi duyduğunu hatırlıyorum.

Prof. Dr. Reşat Garan, geniş bilgili, sevecen bir dosttu. Yeri geldikçe hoş anekdotlar anlatırdı. Bakışları size çevrildiği zaman, sanki sizi okşayan bir el üstünüzde dolaşıyormuş gibi olurdunuz. Geniş bilgisi, farmakoloji ve fizyopatolojinin sağlam temelleri üstüne oturtulmuştu. En ayrıntılı eleştiriler ve en sağlıklı kararlar ondan gelirdi.

Prof. Dr. Behiç Onul ve Prof. Dr. Zafer Paykoç, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin öğretim üyeleri ve aynı kuşağın kişileri olarak, çok yakın dostlarımdı.

Prof. Dr. Behiç Onul, bir dönem dekanlık yaptığı için, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin bütün öğretim görevlilerini iyi tanırdı. Mikrobiyoloji alanında geniş bir çevresi ve popüler bir kişiliği vardı. Fon'a gelen konuların doğru kararlara varmasında, onun çok katkıları olmuştur.

Eczacıbaşı Bilimsel Değerlendirme Kurulu Kurucu Üyeleri: (soldan-sağa) Prof. Dr. Behiç Onul, Prof. Dr. Zafer Paykoç, Prof. Dr. Necmeddin Polvan, Ord. Prof. Dr. Ekrem Şerif Egeli (Başkan), Ord. Prof. Dr. Muhiddin Erel, Ord. Prof. Dr. Arif İsmet Çetingil, Prof. Dr. Reşat Garan, Prof. Dr. Sabih Oktay (15 Haziran 1959).

Prof. Dr. Zafer Paykoç, Türkiye'nin ender yetiştirdiği çok zeki ve karizmatik kişilerden biriydi. Ankara'nın en tanınmış hekimi ve İsmet İnönü'nün özel doktoruydu. Türkiye'de gastroenteroloji dalının kurulmasında öncülük etti. Fon'un Ankara temsilcisi olarak da, yararlı danışmanlık görevlerini üstlendi. Kurul'dan ilk ayrılan, genç denecek bir yaşta dünyaya veda eden Prof. Dr. Necmeddin Polvan oldu. Prof. Dr. Polvan, Gülhane kökenli ve yaşça bana yakın olduğu için dostlarımdandı. Çok olgun ve bilge bir kişiliği vardı. Onunla konuşurken daima yeni görüşler, yeni düşüncelerle karşılaşırdınız. Prof. Polvan'a hep hayranlık duymuşumdur."

Bilimsel Değerlendirme Kurulu'nun İlk Genel Sekreteri Ayhan Suskun

28 Haziran 2015'te yitirdiğimiz Değerlendirme Kurulu'nun ilk genel sekreteri Ayhan Suskun, Nejat Bey ile en uzun süre birlikte çalışan, Eczacıbaşı Topluluğu ile bütünleşen bir büyüğümüzdü. Topluluğumuzun Başkanı Bülent Bey, "Eczacıbaşı'nın Simge İsmi Ayhan Suskun'un Ardından" başlığıyla üzüntülerini paylaştığı yazısında, onun bilim heyecanını şu satırlarla özetliyordu: "Kendisini yakından tanıyan dostları, Ayhan Bey'in iki temel özelliğinde birleşirler: Bir bilim insanı heyecan ve merakıyla birleşen, son derecede titiz görev anlayışı; doyumlanmaz dostluğu ve hoşsohbetliliği... Bu bağlamda Ayhan Bey, Nejat Bey'in 1959'da kurduğu

Prof. Dr. Sabih Oktay hocamız ile "Türk Tıbbının Anıt Hocaları" söyleşimizi bu fotoğrafla belgelemiştik. (1 Aralık 1992).

Eczacıbaşı Bilimsel Araştırma ve Ödül Fonu'nun ilk genel sekreteri olmuş ve bu sorumluluğu yetiştirdiği bir genç yöneticimize 1996 yılında devredinceye kadar başarıyla yürütmüştü. TÜBİTAK Kimyasal Teknolojileri Grubu ile Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı yürütme kurulu üyeliklerinde bulunması; kuşkusuz, bilim

dostluğunun en somut örnekleridir."

Prof. Dr. Sabih Oktay Hoca'mız anılarının "Fon Sekreterleri" bölümünde Ayhan Bey'in yanı sıra beni de onurlandıran şu satırlara yer veriyordu: "Bilimsel Değerlendirme Kurul toplantıları Ayhan Suskun'un dönem içinde yapılmış

1966 Bilim Ödülü sahibi Dr. Türe Tunçbay, Bilimsel Değerlendirme Kurulu Başkanı Ord. Prof. Dr. Ekrem Şerif Egeli (6 Temmuz 1966).

yazışmalar, izleme, uygulama ve giderleri özetleyen raporuyla başladılar. Ayhan Suskun kadar işini ciddiyetle, düzenle ve titizlikle yürüten bir başka yönetici görmedim dersem, onu yine de tam olarak tanımlamış olamam. Daha sonraları aramıza katılan Dr. Suphi Ayvaz, işleri günümüzde aynı titizlik ve özveriyle sürdürüyor.”

Prof. Dr. Türe Tunçbay ve Prof. Dr. Emin Kansu hocalarımızın ödül adaylığından ödül sahipliğine, ödül sahipliğinden Bilimsel Değerlendirme Kurulu üyeliklerine, üyelikten kurul başkanlığına giden süreçteki duygu ve anıları da, aynı belgeselde yer almıştı. Bu değerli anılardan bazı alıntılarını da SD Dergisi'nin konuk olduğumuz sayfalarında paylaşıyoruz.

Prof. Dr. Türe Tunçbay'ın anılarından:

“Yıllar önce 1996 yılında kazandığım Eczacıbaşı Tıp Ödülü'nü seçecek yönetim kurulu üyesi olmak, benim için ayrı bir onurdu. Gerçekten, dört yıl boyunca İstanbul'a gidip belirli günlerde yönetim kurulu üyesi olarak görev yaptım. Her buluşmada önce Dr. Eczacıbaşı toplantıyı açar, Kurul bilimsel tartışmalara başlayınca yavaşça ayrılır, toplantı sonunda aramıza tekrar katılarak yemekte bizimle birlikte olurdu. Kendisini dinlemek, sosyal, kültürel sorunları, ilaç sanayisiyle ilgili konuları tartışmak alışkanlığımız olmuştu. Kendisi her zaman bu konularda heyecanlanır, hep gülerken nazik ve olumlu bir yaklaşımla tartışırdı. Hiçbir zaman ve hiçbir konuda onu

umutsuz gördüğümü anımsamıyorum. Dr. Nejat F. Eczacıbaşı'nın çevresindeki, birlikte çalıştığı kişiler de, her zaman o kibarlığı, dürüstlüğü ve inceliği yansıtırlardı. Başka türlü olması da elbet beklenemezdi.”

Prof. Dr. Emin Kansu'nun anılarından:

“Bir ödül adayı olarak 1987'de “Behçet Hastalığı'nda Prostatiklin Biyosentezi” konulu araştırma dosyam Eczacıbaşı Tıp Ödülleri ve Bilimsel Araştırma Destekleri'nin tüm yönetsel görevlerini büyük bir titizlikle yürüten Ayhan Suskun ve Dr. Suphi Ayvaz'a heyecanla anlatarak başvurduğum gün ve onların genç ve heyecanlı bir araştırmacıyı dikkatle dinlemeleri, güzel bir anı olarak hâlâ gözümün önündedir. Bu çalışma, aynı yıl Eczacıbaşı Tıp Bilim Ödülü ile onurlandırıldığında, Hacettepe Üniversitesi'nde çeşitli disiplinlerden oluşan araştırma grubumuzun mutluluğu her şeyin üstünde olmuştu.

Değerli bilim adamı Prof. Dr. Reşat Garan ve Prof. Dr. Sabih Oktay hocalarımızın başkanlık dönemlerinde sürdürdüğüm Eczacıbaşı Tıp Ödülleri ve Bilimsel Değerlendirme Kurulu üyeliği, akademik yaşamımda önemli izler bırakan bir deneyim olmuştur. Prof. Dr. Garan'ın değişik disiplinlerden gelen ödül başvuruları ve araştırma projelerinin her biri için daktilosunda ayrıntılı ve son derece bilimsel düzeyde hazırladığı raporları izlemek büyük bir zevkti. Ayrıca, Dr. Nejat F. Eczacıbaşı'nın Kurul'un çalışmaları

sırasında, bilimsel jürinin son tartışmalarını, hiçbir müdahalede bulunmaksızın sadece bir araştırmacı merakıyla ilgi ve heyecanla izlemesi, bilime olan inancını ve güvenini göstermesinin yanı sıra, kurulun kararlarına saygılı ve tarafsız yönetici profiline de eşsiz bir örnektir. Bülent Eczacıbaşı'nın da aynı ilkeleri başarıyla kurumsallaştırdığını görmek, Bilimsel Değerlendirme Kurulu olarak bizlere onur vermektedir.”

2015 Yılı Ödülleri

Dr. Nejat F. Eczacıbaşı Tıp Ödülleri Töreni 5 Ekim 2015'de Medipol Üniversitesi'nde gerçekleşti. Eczacıbaşı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Eczacıbaşı tören konuşmasında Topluluk ve ödüllerin kurucusu Dr. Nejat F. Eczacıbaşı'ni rahmetle anarken 56 yıllık ödüllendirme geleneğinde bir ilke imza atan Medipol Üniversitesi'nin başarısını kutluyordu: “Bugünkü tören, Eczacıbaşı Topluluğu açısından ayrı bir önem taşıyor. Topluluğumuz ve 2013'de kendi adıyla özdeşleştirdiğimiz ödüllerimizin kurucusu Dr. Nejat F. Eczacıbaşı dünyamızdan 6 Ekim 1993'de ayrılmıştı. Kendisinin, 22. ölüm yıldönümünde, bu seçkin bilim camiasının önünde saygı ve rahmetle anıyoruz. Törenlerimizi, ödüle değer bulunan bilim insanlarının, başarılarında çalışma ortamlarının da payı olduğu inancıyla, kendi akademik ortamlarında gerçekleştirmeyi bir gelenek olarak sürdürüyoruz. Bu dönemde, kamu üniversiteleri ve eğitim hastaneleri dışında, ilk kez vakıf üniversitelerinden bir araştırmacı teşvik ödülümüzden birine değer bulundu. Bu

öncü başarıları nedeniyle İstanbul Medipol Üniversitesi'ni içtenlikle kutluyoruz.”

Medipol Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sabahattin Aydın da konuşmasında bu geleneğin kurucusu Dr. Nejat F. Eczacıbaşı'nın öncülük ettiği birçok sanayi girişiminin yanı sıra sosyal sorumluluk anlayışıyla gerçekleştirdiği bilime katkıları nedeniyle Dr. Nejat F. Eczacıbaşı'nı rahmetle anarken Bülent Eczacıbaşı'nın, kurucusunun girişimlerini aynı ilkelerle yaşattığını, artırarak sürdürdüğünü vurguluyor, Eczacıbaşı'nın ödüllendirme geleneği üstüne gözlemlerini şu cümlelerle paylaşıyordu: “Ulusal ve uluslararası sağlık bürokrasisinde görev almış bir insan, bir üniversite yöneticisi ve bir bilim adamı olarak, Eczacıbaşı Topluluğu'nun 'Bilime katkı, başarıya ödül' olarak özetledikleri bu örnek ve öncü ödüllendirme geleneğinin kurumsallaşmasının esasını teşkil ettiğine inandığım gözlemlerimi sizinle paylaşmak isterim. Öncelikle ödülleri ve desteklenecek araştırma projelerini belirleyen Bilimsel Değerlendirme Kurulu'nun tüm üyelerinin üniversitemizin seçkin bilim insanlarından oluştuğu malumunuzdur. Eczacıbaşı Topluluğu temsilcileri kurul çalışmalarına oy hakkı olmaksızın sadece gözlemci olarak katılmaktadır. Desteklenen araştırma projelerinin sonuçlarından doğabilecek fikri mülkiyet haklarının tümü araştırmacılara aittir. Eczacıbaşı Topluluğu bunlar üzerinde hiçbir hak iddia etmemektedir.”

Rektör Prof. Dr. Sabahattin Aydın, yarım asrı aşan Eczacıbaşı Tıp Ödülleri ve bilimsel araştırma desteklerinin başarı öyküsünün genç kuşaklara aktarılmasını önerirken, bunun yakın dönem tıp tarihi konuları arasında önemli bir yer tutacağına olan inancını paylaşıyor ve Medipol ailesi mensuplarının bu ödüllere sahip olmalarını kariyer hedeflerinin ayrılmaz bir parçası olarak görme beklentisini içtenlikle vurguluyordu.

56 Yıllık Gelenekte Geleceğe Bakış

Eczacıbaşı Topluluğu olarak 56 yıllık köklü gelenekte 32 Tıp Bilim Ödülü, 41 Tıp Teşvik Ödülü, 14 Tıp Öğrencileri Proje Ödülü, 176 Bilimsel Araştırma Destek Ödülü ile ülkemiz bilimine katkıda bulunurken, önemli bir kurumsal sosyal sorumluluğunu yerine getirdiğine inanıyor ve çalışmalarını bilim dünyasının içinde yer almanın onur ve gururuyla sürdürüyor. 2002'de başlatılan Eczacıbaşı Tıp Öğrencileri Proje Ödülleri'yle geleceğin bilim insanlarını öğrencilik dönemlerinde ödüllendirip kendilerini daha büyük başarılarla imza atmaları için yüreklendirmek, bu köklü geleneğin sürdürülmesinde en büyük kurumsal motivasyonumuzu oluşturuyor.

Hacettepe Üniversitesi Rektörü Yüksel Bozer, Eczacıbaşı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Nejat F. Eczacıbaşı, 1987 Bilim Ödülü sahibi Doç. Dr. Emin Kansu (15 Ekim 1987).

Yrd. Doç. Dr. Deniz Atasoy, 2015 Tıp Teşvik Ödülü'nü Eczacıbaşı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Eczacıbaşı ve Medipol Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sabahattin Aydın'dan aldı.

Doç. Dr. Ethem Murat Arsava, 2015 Tıp Teşvik Ödülü'nü Eczacıbaşı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Eczacıbaşı ve Medipol Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sabahattin Aydın'dan aldı.